

Zondag 24 oktober 1915 – enige editie

De terechtstelling van Edith Cavell.

Londen, 23 oktober. De gedenkdienst, die maandag aanstaande in de kathedraal van St. Paul zou worden gehouden voor Edith Cavell, is tot vrijdag uitgesteld, wanneer Asquith de dienst zal bijwonen.

New York, 23 oktober. De New York World erkent dat Cavell's overtreding van de militaire wet straf verdiende, maar, zegt het blad, het kon alleen in de geest van een Duits of Turks militair autocraat opkomen om de doodstraf op te leggen. Cavell's bloed zal nog lang een smet blijven op het Duitse leger en de Duitse regering.

De New York Times schrijft: Duitsland heeft, door het staatsbelang te stellen boven het belang en recht van de enkeling, door de wereldvrede te vernietigen en de bloedigste aller oorlogen te ontketenen, dit alles ter bereiking van oogmerken die de wereld veroordeelt, en door middelen die maar al te vaak de beginselen van recht en menselijkheid hebben aangetast, het zichzelf aangedaan dat de wereld er zich met afschuw van afkeert en niets zozeer vreest als de zege van zijn wapens. De beulen van miss Cavell hebben niets anders gedaan dan uitvoering geven aan de geest en het doel der Duitse militaristische politiek. Aan die geest en aan die daden is het toe te schrijven, dat Duitsland zijn naam onder de beschaafde naties, die idealen van menselijkheid en vooruitgang koesteren, heeft verloren.

De Press en de Sun gewagen van de walging, waarmee heel de wereld door deze misdaad is vervuld.

Edith Cavell.

De Engelse kapelaan Gahan te Brussel geeft een beschrijving van zijn laatste bezoek aan de heldhaftige Edith Cavell.

Toen hij bij haar kwam, was zij volkomen kalm en berustend.

“Ik heb geen vrees en huiver niet; ik heb de dood zo dikwijls gezien, dat hij niet vreemd of verschrikkelijk is voor mij.

Ik dank God voor deze tien weken voor het einde.

Het leven is altijd zo haastig en vol moeilijkheden geweest.

Deze tijd van rust is een grote genade geweest.

Iedereen is hier heel vriendelijk voor mij geweest. Maar ik wilde, nu ik in het gezicht van God en de eeuwigheid stad, nog dit zeggen: namelijk, dat ik begrijp, dat vaderlandsliefde niet genoeg is. Ik moet jegens niemand haat of bitterheid koesteren.”

Samen namen zij de heilige communie, en de ter dood veroordeelde hoorde daarna de voorlezing van een stuk uit het evangelie aan. Aan het slot van de kleine dienst herhaalde de geestelijke de woorden: “Blijf mij nabij” en zij sprak die zacht na.

Zo bleven zij samen zitten, tot het voor de geestelijke tijd was om te gaan. Zij gaf hem afscheidsgroeten voor haar familie en vrienden mee. Toen zegde hij: “Vaarwel” en zij glimlachte en zegde: “We zullen elkaar weerzien”.

De Duitse militaire geestelijke was bij haar, toen het einde kwam en zorgde daarna voor een christelijke begrafenis. Hij zegde later, dat zij dapper en opgewekt was geweest tot het laatst toe. Zij getuigde van haar geloof in Christus en zegde, dat ze blij was, voor haar land te sterven. De Duitser verklaarde: “Ze stierf als een heldin.”

Uit Brussel.

Onze correspondent schrijft:

Sedert enige dagen worden de muren hier bedekt met een schier onafgebroken stroom van plakaten, in zulk een overvloed, als wij dat sinds lang niet meer zagen. Maar niet alleen de hoeveelheid, ook toon en inhoud der bladen bewijzen ons dat er iets veranderd is. Wat dit precies is, valt moeilijk te omschrijven; het duidelijkst kan ik het nog uitdrukken door te zeggen, dat men op ons de “manière forte” wil gaan toepassen, de ijzeren vuist wil laten gevoelen. Wat hiervan de reden is? Verschillende verklaringen zijn daaromtrent in omloop, welke echter allen uit de aard der zaak op onvoldoende gegevens zijn opgebouwd en derhalve hier beter onvermeld blijven.

Intussen staat het feit vast: wij worden op het onverwachtst meer dan voorheen “gemassegeld”, de overheden hebben hun houding gewijzigd ten opzichte der Brusselse bevolking. Uit een onzijdig oogpunt beschouwd, is dit zeer zeker te betreuren, daar ieder die de toestanden hier kent, deze verscherpingen met zorg en kommer moeten vervullen, want, hij weet het bij ondervinding: indien er iets is wat op het Brusselse volk een verkeerde indruk maakt en een tegenovergestelde uitwerking bereikt, van hetgeen het beoogt, dan zijn het wel scherpe maatregelen. Tot nu toe werd de druk van de hand der Duitse overheid niet zwaar gevoeld; talrijke maatregelen, al verbod de toestand de overwonnene hier openlijk voor uit te komen, werden wel degelijk als nuttig of goed bedoeld erkend, en volgens mijn inzien, een opinie waarin ik vele onzijdigen met mij heb, had de ongenode gast hier niet te klagen. Zal men nu dit alles gaan bederven? Zal men de goede voornemens, in de laatste tijden zo vaak geuit, vergeten; zal men weer in oude fouten, bij vroegere veroveringen te eigen nadele maar te vaak begaan, vervallen? Laten wij hopen, dat het nog tijd is, op de ingeslagen weg terug te keren,

en de strakke teugel wat te verslappen. Veel moeite en onnodig verdriet zal men zichzelf en anderen dan nog bijtijds kunnen besparen, terwijl bovendien het na een jaar zo moeizaam bereikte, in het moederland hoog geprezen, dan niet in enkele weken tijd weer afgebroken zal worden.

Niet alleen de hoop van de weldenkenden, maar ook de verwachtingen van alle Duitsers moeten, dunkt mij, niet gericht zijn op een onnodige verscherping van het sedert augustus 1914 toegepaste regime, dat op gestrengheid, zonder vexaties, gebaseerd was, en waarmee, de bijzondere omstandigheden in aanmerking genomen, bevredigende resultaten bereikt werden. Indien mogelijk, mag er dan ook van deze eenmaal aangenomen en deugdelijk gebleken gedragslijn, zonder uitdrukkelijke noodzaak, niet afgeweken worden.

Na de dreigende proclamatie hier voor enkele dagen onverhoeds aangeplakt, na het terechtstellen of tot zware straffen veroordelen van enkele hier ter stede zeer bekende personen, waarbij de motieven van deze zeer strenge vonnissen aan het publiek niet in die mate bekend werden gemaakt, waaraan het in de loop der tijden gewend is geraakt, zijn nog enkele andere verscherpende bepalingen de onrust onder de volksmassa's komen verhogen.

Zo gelastte een bevel op 12 oktober om binnen het etmaal opgave te doen van alle personen, die gedurende de oorlog tot een vijandelijk leger hadden behoord en ergens verborgen mochten worden gehouden; niet alleen moesten de personen zelf zich komen aanmelden, maar ieder, die van de aanwezigheid van een van hen kennis droeg, werd onder bedreiging van zware straffen aangemaand dit te komen mededelen. Of de oogst groot is geweest, weet ik niet, maar wel doen hierover de wildste geruchten de ronde, terwijl toch

een energiek onderzoek van de hier zeer talrijke politie het karweitje snel en zonder zoveel stof op te jagen had kunnen opknappen.

Op 16 oktober werd het bevel herhaald om alle vuurwapens in te leveren, waarvan er in Brussel wel nooit heel veel geweest zullen zijn en zeker niet veel meer over zijn, terwijl de meeste lieden hun revolver in de nachttafellade voor geen geld zouden durven afschieten, en haar dus nog minder tegen een welgewapende Duitse soldaat zouden kunnen gebruiken, met enige kans om veel kwaad te doen.

En tenslotte worden de bewoners bedreigd bij hernieuwd bezoek van vreemde vliegtuigen, inkwartiering te krijgen. Het logisch verband, dat een oningewijde niet terstond zal vatten, wordt aldus gelegd. Vijandelijke vliegers hebben herhaaldelijk tot doelpunten gebouwen gekozen, waarin Duitse troepen gelegerd waren. Zonder twijfel heeft de bevolking deze gebouwen aan de vijand doen kennen. De bevolking is dus verantwoordelijk en om deze nauwkeuriger te kunnen controleren, zullen zij, als er weer vliegers mochten komen, soldaten ingekwartierd krijgen.

Dergelijke proclamaties zijn niet geschikt om de "grote kinderen", die de Belgen zijn, mee zoet te houden.